

DE STADIONGRASMAT, EEN BELANGRIJK WERKINSTRUMENT

© W. De Geest

Groep De Ceuster heeft heel wat expertise opgebouwd rond de aanleg van sportvelden. De Ceuster Sport, een onderdeel van de Plant-Care divisie van De Ceuster heeft een groot deel van de voetbalvelden van de Belgische profliga onder handen genomen, maar doet daarenboven ook veel aanleg van algemene sportvelden. De aanleg van voetbalvelden heeft toch nog een extra aandachtspunt gekregen met de beslissing van 2010 waardoor de Belgische Pro League clubs er moeten voor zorgen dat hun grasmat ook in alle winterse omstandigheden bespeelbaar is.

De Ceuster Sport is actief in alle regio's en in alle klassen van het Belgisch voetbal en doet ook in opdracht van steden en gemeenten (en ook in het buitenland) aan onderhoud en geeft advies. Het bedrijf benadert veel Pro League clubs met een totaalconcept voor stadionvelden, telkens aangepast aan de mogelijkheden van iedere club. De zorg om goed de winter door te komen, is hierbij zeer belangrijk.

Eén augustus 2010 was een belangrijke datum voor de Belgische Pro League voetbalclubs. Ieder clubbestuur moest aantonen welke maatregelen ze had-

den getroffen om hun grasmat ook in de wintermaanden goed bespeelbaar te houden. De installatie van veldverwarming kreeg daarbij veel aandacht in de vakpers maar een bespeelbaar stadionveld is meer dan veldverwarming alleen, zegt Kris De Temmerman van De Ceuster.

VOORWAARDEN VOOR EEN GOED STADIONVELD

Er zijn heel wat factoren die bepalend zijn om in de wintermaanden een goed bespeelbaar stadionveld in natuurgras te hebben.

1. De 'onderbouw' van de grasmat

Voor een goed natuurgrasveld is de onderbouw onder de grasmat van groot belang. Deze moet in alle omstandigheden toelaten overtollig regenwater snel af te voeren. Een onderbouw van drainagezand fractie 0-2 mm met daaronder een aangepast drainagesysteem maken dit mogelijk (figuur 1). In puur drainagezand kan gras echter niet groeien, dus daarom wordt de laatste 10 cm opgebouwd met een specifieke grastechnische toplaag. Deze toplaag is extra verrijkt met organische bodemverbeteraars die zorgen voor een goede beworteling en groei van het gras.

2. Veldverwarmingssysteem

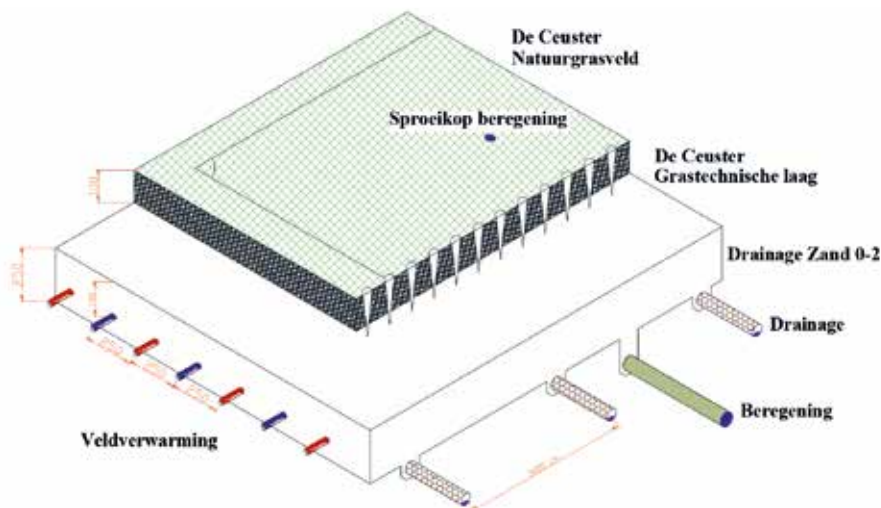
Voor de veldverwarming opteert De Ceuster Sport voor een watergeleid systeem. Daarbij worden in het veld iedere 25 cm en op 25 cm diepte speciale verwarmingsbuizen ingetrokken die vervolgens aangesloten worden op een collectorsysteem aan de rand van het veld. Via de aanvoercollector wordt 'warm' water (max. 25 tot 30° C) aangevoerd naar iedere verwarmingsbuis apart, zodat een gelijkmatige temperatuur wordt verkregen over het ganse speelveld.

Drie voorname redenen hebben onze keuze voor een watergeleid verwarmingssysteem bepaald:

- Het watergeleid systeem in het veld staat volledig los van het verwarmingssysteem, en kan dus met alle energiebronnen gevoed worden, van conventioneel tot de meer duurzame energiebronnen zoals warmtepompen etc. Een watergeleid systeem laat dus toe steeds te kiezen voor de best beschikbare verwarmingstechniek.
- Een watergeleid systeem zou volgens een energiestudie die De Ceuster liet uitvoeren, de meest optimale oplossing bieden, dit zowel naar kosten als naar duurzaamheid. Hier werden

Tom De Ceuster, CEO van Group DC en Kris De Temmerman op het grasveld van KV Mechelen dat door de Ceuster Sport werd aangelegd.

Voor een goed natuurgrasveld is de onderbouw onder de grasmat van groot belang.

analoge vaststellingen gedaan zoals bij (vloer)verwarming in de woningbouw.

- Een watergeleid systeem is 100 % vermogensmodulerend. Er kan dus bepaald worden hoeveel warmte zal worden toegevoegd aan de bodem. Een zelfregelend systeem met voelers in de grasmat laat hierbij toe om tot een egale bodemtemperatuur in het ganse veld te komen.

3. Gebruiksprincipe veldverwarming

Een bevroren grond ontdooien kost véél meer energie dan preventief het bevroren te vermijden. Het gebruiksprincipe van een veldverwarming is dus om het veld nooit te laten bevriezen. In de praktijk wordt de bodemtemperatuur in het veld constant gemeten en zodra deze onder de 3 tot 4°C komt, begint het systeem automatisch water op lage temperatuur rond te sturen door het systeem. Naarmate de koude/vorst toeneemt, zal ook de temperatuur van het rondgestuurde water automatisch verhogen. Bij sterke vorst kan water met een temperatuur tot 25 à 30°C nodig zijn, dus op zich nog steeds relatief lage temperaturen die veilig zijn voor het gras en de graswortels.

4. Ook voldoende licht voor het gras

Het gras ook in de wintermaanden aan de groei te houden, is belangrijk. Dergelijke grasgroei kan ervoor zorgen dat ook in de wintermaanden speelschade zich tussen de wedstrijden herstelt. Voorwaarde is wel dat er dan ook voldoende licht is. In de wintermaanden is de natuurlijke lichtinval vaak onvoldoende en bovendien kan het zonlicht door de stadionconstructie op veel plaatsen niet instralen. Extra groei-licht is geven op deze schaduwplaatsen is dan een optie. In het buitenland is dit op heden al een goed ingeburgerde techniek. Bij ons zetten clubs als Gent en Brugge ook al

kunstlicht in.

5. Extra lucht in de wortelzone

Ook voldoende zuurstof en lucht in de wortelzone zijn van groot belang voor een goede grasmat in de winter. Het bespelen van een grasveld in vochtige omstandigheden kan aanleiding geven tot verdichting van de grond. Specifieke technieken zijn ontwikkeld om deze verdichting tijdens het speelseizoen te voorkomen en te zorgen voor extra lucht en zuurstof in de toplaag. Dit is niet alleen nodig voor de wortels maar ook voor een goede en snelle ontwatering van de grasmat. De Ceuster Sport kan hiervoor een machinepark van bodemverluchters inzetten.

6. Niet te veel en niet te weinig water

Voldoende (regen)water tijdens de warme en droge zomermaanden is uiteraard essentieel. Tijdens het tussenseizoen moet de grasmat immers voldoende kunnen uitgroeien en herstellen van de speelschade van het afgelopen seizoen.

7. Aangepaste bemesting

Door de vele specifieke kenmerken van een stadionveld en door de veldverwarming en belichting, is de bemestingsbehoefte van stadiongras anders dan bijvoorbeeld van gras op oefenterreinen. Op dit vlak heeft De Ceuster Sport een goede knowhow uitgebouwd samen met zijn zusterbedrijf DCM (De Ceuster Meststoffen NV).

Via praktijkonderzoek en onderzoeksprojecten in samenwerking met bijvoorbeeld universitaire instellingen wordt gezocht naar de meest geschikte en duurzame bemestingsstrategie. Op het vlak van uitspoeling van voedingselementen worden bijvoorbeeld de eigen meststoffen voor sportvelden uitgebreid getest.

8. Dagelijks onderhoud: de groundsman

Het dagelijks onderhoud is sterk bepalend voor de kwaliteit van de grasmat gedurende de wintermaanden. Een cruciale rol is dus weggelegd voor de groundsman, die instaat voor de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden (speelschade herstellen, goed maai-regime aanhouden, ...). De groundsman zorgt ook dat het gebruik van de verschillende technieken in een stadionveld op elkaar afgestemd zijn in functie van een goed resultaat. Bijvoorbeeld het gebruik van de veldverwarming vraagt een aangepaste vochtvoorziening tijdens de wintermaanden om mogelijks uitdroging van de wortelzone tegen te gaan. Daarnaast speelt de groundsman een belangrijke rol naar de club toe. Een voorbeeld hiervan is inspraak van de groundsman bij de trainer te beslissen om al dan niet het stadionveld te gebruiken. De Ceuster doet hier ook aan begeleiding en advies.

9. Belang van goede trainingsinfrastructuur

Ook de trainingsfaciliteiten waarover een club kan beschikken zijn uiteraard mee bepalend voor de kwaliteit van de grasmat in het stadion in de wintermaanden.

GRAS EN GROEI

Bij de inzaai van een nieuw grasveld wordt 75% Engels raaigras gebruikt en 25% veldbeemd. Ook 100% raaigras behoort tot de mogelijkheden. Dit is de standaardkeuze maar in Zuiderse landen wordt ook gebruik gemaakt van rietzwenkgras, een stevig en veelbelovend gras dat zich breed uitstoelt. Voordelen van rietzwenkgras zijn onder andere de diepe beworteling, een goede tolerantie tegen droogte en de lagere behoefte aan meststoffen. Maar dit type gras breekt volgens Kris De Temmerman blijkbaar bij ons niet genoeg door. De reden zou liggen in het feit dat de grote temperatuurverschillen er bij ons voor zorgen dat het gewas niet homogeen genoeg groeit. Toch heeft producent Barenbrug een mengsel met uitlopervormend rietzwenkgras (Superroot SV 10) wat goede resultaten oplevert. Veel sportvelden, vooral gecombineerde wedstrijd/trainingsvelden werden ingezaaid met goede resultaten.

Doorzaai blijft een belangrijk aspect voor een goede voetbalmat. In het seizoen wordt bijna constant doorgezaaid, zegt Kris De Temmerman. Men kan op 12 weken na inzaai een speelbare grasmat hebben. Toch moet bij veel clubs het veld vaak eerder speelklaar zijn. Om toch tot aanvaardbare resultaten te komen is een goede gras-

technische laag zeer belangrijk. Deze laag zorgt voor voldoende bodemleven. In de bemesting besteedt het bedrijf dan ook veel aandacht aan de dierlijke en plantaardige eiwitten en gebruikt hiervoor organische bemesting.

GOEDE GRASMAT BELANGRIJK VOOR HET SPORTNIVEAU

Franky Vercauteren, vorig voetbal-seizoen nog trainer bij KV Mechelen,

onderstreept het belang van een goede grasmatt. Deze draagt bij tot de 4 C's die belangrijk zijn in voetbal namelijk communicatie, compensatie, competitie en concentratie. In topvoetbal moet elk werkinstrument perfect zijn, zegt hij. Vercauteren is doorgaans wel te spreken over het niveau van de voetbalvelden in België maar meestal omwille van financiële middelen kunnen ze niet tippen aan de velden van Europese

topclubs of zelfs van bijvoorbeeld clubs in de bakoven van Qatar. De reden ligt meestal voor de hand: de financiële middelen. Het is voor veel clubs meestal een afwegen hoeveel van de beschikbare middelen aan de grasmatt kunnen besteed worden. ●

◀ **Willy De Geest, tekst en foto's**

Bron: De Ceuster